

## РОЗДІЛ 2.

# ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ У ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ» У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

DOI: <https://doi.org/10.33989/pnpu.520.c1623>

*Ключові слова:* підготовка майбутніх вихователів; професійна діяльність; педагогічний імідж у педагогічній діяльності; педагогічні технології; особистість нової формації; високопрофесійна компетентність фахівців; творчий підхід до створення освітнього простору.

На сучасному етапі впровадження освітніх реформ Україна висуває високі вимоги до рівня професійної підготовки майбутніх фахівців. Це повинна бути особистість нової формації, здатна до самовдосконалення, саморозвитку й креативності. Тому, у процесі модернізації освітньої галузі, велика увага приділяється проблемі професійного іміджу в педагогічній освіті. Ознайомлення магістрантів з різними видами педагогічних технологій, а також інноваціями, методами, які вони зможуть використовувати в подальшій професійній діяльності, набуває актуальності в навчально-виховному процесі закладів вищої освіти.

Концептуальні положення основних документів, які регламентують діяльність закладів освіти, а саме Конституція України, Закон України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» та інші, спрямовують роботу педагогів на саморозвиток та самоосвіту, що дає можливість набутти позитивного професійного іміджу. Реалізація зазначених у цих документах завдань зумовлює надання якісних освітніх послуг і кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці та професійного вдосконалення, а також формування та розвиток позитивного іміджу суб'єктів освітнього процесу.

Оскільки сьогодні висуваються якісно нові вимоги до дошкільного виховання як первинної ланки безперервної освіти, державна політика в галузі вищої освіти, повинна бути спрямована на якісну, конкурентоспроможну підготовку здобувачів для вдосконалення педагогічних кадрів закладів дошкільної освіти, які у подальшому будуть відповідати вимогам інноваційного сталого розвитку суспільства, економіки, кожного громадянина. На цьому наголошується в державному документі «Національна стратегія розвитку освіти в Україні».

Професія педагога є особливим видом діяльності, яка вимагає, окрім знань, умінь і навичок, специфічних особистісних якостей, професіоналізму, сформованості в майбутніх вихователів позитивного іміджу. Так, відповідно до вимог та головних завдань професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», формування іміджу керівника закладу освіти є важливою та актуальною проблемою у створенні ним освітнього середовища та організації його управлінської діяльності. Професійний розвиток вихователя відбувається в процесі взаємного формування особистісних і професійних його якостей та стає потужною рушійною силою для його професійного зростання. Ефективним інструментом поширення кращих практик, як наголошується в документі, є участь педагогів у фахових конкурсах, виставках, створенні та популяризації власних сайтів, телеграм-каналів тощо. Професійне моделювання та прогнозування очікуваних результатів сприяє індивідуальному професійному розвитку.

Відтак магістранти повинні бути не тільки високо професійними компетентними фахівцями, але й справжніми творцями освітнього простору.

Питання професійного іміджу педагога розкрито в дослідженнях українських науковців Т. Демчук, Т. Довгої, В. Зінченко, І. Ковальнової, А. Кононенко, Л. Мартинець та ін. Зокрема, проблемі формування педагогічного іміджу присвячені наукові праці О. Горovenko, О. Грейліх, Ю. Дзядевич, Л. Донської, О. Ігнатюк, О. Калюжного, О. Ковальнової, Л. Ковальчук та ін.

Цінними для вивчення іміджу як наукової проблеми у педагогічній галузі, є й наукові праці Л. Артемової, А. Богущ, О.Гнізділової, О. Кононко, К. Крутій, В. Кузьменко, Г. Нижник, Н. Погрібняк. У їхніх наукових доробках розкриваються

сучасні вимоги до закладів дошкільної освіти, принципів організації їхньої діяльності, професійних та особистісних якостей вихователів.

У наукових дослідженнях О. Андрєєва, Н. Гузій, Л. Загородньої та ін. детальна увага приділена проблемі готовності майбутніх вихователів до формування позитивного професійного іміджу.

Як бачимо проблема формування освіченого конкурентоспроможного фахівця в освіті є актуальною, оскільки трансформація будь-яких процесів у суспільстві або економіці неодмінно пов'язана з якістю чинної у країні системи освіти. Відповідно, результатом функціонування цієї системи є якість знань та рівень компетентності, отримані майбутніми фахівцями в процесі їхньої професійної підготовки. Тому магістранти під час навчання у закладах вищої освіти повинні навчитися творчо мислити, активно впроваджувати сучасні методи й технології навчання, апробувати, зреалізовувати власні педагогічні ідеї та вміти прогнозувати їх кінцевий результат.

Проте незважаючи на значну кількість наукових праць проблема використання педагогічних технологій, інновацій, методик у формуванні професійного іміджу майбутніх фахівців залишається важливою. Підвищення їх фахової компетентності викликає особливий інтерес для вітчизняних та зарубіжних досліджень самого феномену формування позитивного іміджу педагогів як педагогічної технології.

На нашу думку, у процесі сучасної підготовки студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта, важливо поступово змінювати різні стереотипи та використовувати нові технології, методи, форми роботи, які будуть спрямовувати не тільки дітей дошкільного віку, а й студентів, як майбутніх вихователів до розширення знань, розвитку творчості, самовдосконалення та самореалізації. Набуваючи теоретичних знань під час лекційних занять, студенти можуть закріплюють їх на практичних заняттях. Так, розкриваючи важливу роль педагогічного іміджу для майбутньої професійної діяльності, ми наголошуємо на його головних чинниках.

Таким чином, у сучасних умовах розвитку освіти та суспільства в цілому, особливого значення набуває компетентність магістрантів, а професійна гнучкість, постійне самовдосконалення та саморозвиток відіграють важливу роль у формуванні їх позитивного професійного іміджу та сприяють ефективності їх професійної діяльності у подальшій роботі.

### **2.1. Компетентнісний підхід у професійній підготовці**

Сьогодні професійно-педагогічний імідж, який є найважливішою складовою професійної компетентності педагогів, стає головною проблемою наукового вивчення. Завдяки потужним дослідженням науковцям вдалося виділити таку нову галузь педагогічної науки як педагогічну іміджологію. З'явилися нові наукові напрями: професійна іміджологія, педагогічна іміджологія та ін., які вивчають проблему іміджу спеціалістів. Це дає можливість вивчати основні аспекти зазначеної проблеми, що знайшли своє відображення у наукових працях, О. Ігнатюк, О. Калюжного, О. Ковальнової, Л. Ковальчук та ін..

На нашу думку, наявність і розуміння важливої ролі педагогічного іміджу як важливої складової професійної компетентності, дозволить майбутнім фахівцям виконувати відповідну діяльність у сферах власної професійної діяльності, зокрема в галузі дошкільної освіти. Високий рівень знань, вмінь та навичок яких магістранти набувають під час навчання у закладах вищої освіти, значною мірою зможе у подальшому забезпечити їх професіоналізм та високий рівень компетентності. Це, у першу чергу, висока професійна компетентність, високе володіння професійними вміннями і навичками у галузі дошкільної освіти.

Науковці Н. Бутенко, Н. Гузій, І. Зязюн, Л. Хоружа та ін., які досліджують поняття «імідж» у межах педагогіки, потрактовують це поняття як багатокomпонентний емоційний образ, що визначає рольову відповідність особистості щодо стандартів і вимог її професії в очах колег, підлеглих, суспільства; як поєднання зовнішніх і внутрішніх складових частин особистості, емоційно забарвлений стереотип сприймання образу суб'єкта у свідомості певної групи, а також у масовій свідомості [13, с. 53].

На думку іншого науковця О. Грейліх, імідж – це емоційно забарвлений стереотип сприйняття образу педагога у свідомості студентів, колег, соціального оточення, у масовій свідомості [7, с. 294–299].

Оскільки ми розглядаємо проблему педагогічного іміджу, то слід зауважити, що в чисельних дослідженнях поняття «імідж» розглядають з точки зору педагогічної інтерпретації. Це тлумачення, на думку науковців, реалізується в розумінні усвідомленого уявлення сутності певної педагогічної якості, яку педагог хоче презентувати як основу своєї професійної індивідуальності [11, с. 84–86].

Аналіз наукових психолого-педагогічних джерел свідчить, що проблема професійного становлення людини пов'язана з тим, як саме вона буде опановувати свою діяльність на різних етапах професійного розвитку. Науковці зауважують, що саме від цих важливих кроків буде залежати формування не тільки її власного стилю поведінки, але й певного образу. У цьому контексті вчені розглядають не тільки сприйнятий зовнішньо вигляд, але й образ мислення, дій і вчинків конкретної особистості [21, с. 1].

Упродовж тривалого часу європейськими вченими Т. Гринберг, С. Лорен, Е. Семпсон та ін. привертається увага до важливої ролі процесу створення іміджу в професійній діяльності фахівця.

За визначенням С. Болсуна, професійний імідж – це синтез професійних якостей і компетентностей, особистісних якостей і зовнішності особистості [2, с. 51].

У процесі викладання навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» здійснено аналіз наукових праць, присвячених детальному вивченню проблеми іміджу як складової професійної компетентності майбутнього педагога. Так, концептуальні засади та практичний інструментарій іміджології сьогодні вивчається вітчизняними та зарубіжними вченими (П. Берд, Л. Браун, Ф. Джефкінс та ін.). Відтак, в іміджології як науці, образ людини, який детермінований професійними характеристиками, визначають як професійний імідж.

Аналіз інших наукових джерел свідчить, що такі вчені як Ю. Палеха, Д. Вергун, І. Муратов та ін., проблему професійного іміджу розкривають у сукупності професійних, моральних, естетичних, етичних норм, вироблених суспільством, а також як ставлення суб'єкта до своїх професійних обов'язків.

У наукових дослідженнях до основних компонентів іміджу професіонала відносять зовнішні компоненти іміджу, професійну спрямованість, професійну компетентність, професійно важливі психофізіологічні особливості та професійно важливі властивості особистості [14, с. 122].

Як бачимо поняття професійного іміджу, яке є найважливішою складовою професійної компетентності майбутніх фахівців, має достатню кількість взаємопов'язаних між собою складових, уміле поєднання яких буде залежати від кожної людини особисто, що й буде в подальшому створювати її імідж як такий.

На цих важливих аспектах ми наголошуємо під час вивчення магістрантами теоретичної та практичної частин освітнього компоненту «Професійний імідж у педагогічній освіті». Використання інтегрованого підходу та різних методів, зокрема пояснювально-ілюстративного, репродуктивного, проблемного викладення навчального матеріалу, частково-пошукового (евристичний), дослідницького налаштовує магістрантів на глибокий та детальний аналіз інформаційного контенту. Окрім того, важливою складовою освітньої діяльності майбутніх фахівців є творчий, креативний підхід у реалізації завдань під час індивідуальної та самостійної роботи.

Ми зосереджуємо увагу здобувачів вищої освіти на тому, що подальший успіх та кар'єра будь-якого фахівця залежить від створеного ним професійного іміджу. У цьому контексті важливою складовою є професійна компетентність. Тому, на нашу думку, формування в магістрантів потреби, як мотивації до успішної діяльності під час навчання у закладах вищої освіти, є сьогодні одним із найважливіших завдань для їх подальшої професійної діяльності.

Під час опанування здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» важливу увагу акцентуємо на тому, що будь-який фахівець, який на високому рівні розуміє специфіку своєї майбутньої

професії, уміє вибудовувати професійний імідж, зможе побудувати успішну кар'єру в майбутньому. Тому важливо, щоб головними засадами професійного іміджу були такі розвинені особистісні та професійні якості, від вдалого поєднання яких буде залежати їхня реалізація та успіх у педагогічній діяльності. Це і є, на нашу думку, найважливішою складовою професійної компетентності кожного магістранта, як майбутнього фахівця в галузі дошкільної освіти.

Важливою складовою у формуванні професійної компетентності, є засоби комунікації. Зокрема, у педагогічній іміджології, важливими чинниками педагогічного іміджу визначають вербальні та невербальні засоби комунікації. На їх важливій ролі ми наголошуємо під час лекційних та практичних занять. Зазначаємо і важливість зовнішнього вигляду сучасного фахівця, що теж відіграє важливу роль у професійній діяльності.

Внутрішня відповідність образу професії, тобто внутрішнє «Я» кожної особистості, є ще одним важливим складником іміджу педагога. Тому, на нашу думку, використання різних інтерактивних методів та прийомів під час роботи з магістрантами, є доцільним під час їх практичної діяльності. Оскільки внутрішня складова іміджу безпосередньо визначає стан людини, який впливає на її зовнішність, мімічні та поведінкові реакції, ми запроваджуємо для них спеціальні вправи, або аналізуємо ділові ігри та реалізуємо їх завдання. Під час цієї діяльності, ми наголошуємо, що імідж педагога є інтегральною характеристикою, яка поєднує сукупність зовнішніх, внутрішніх, особистісних та професійних якостей, що забезпечує ефективність його педагогічної діяльності.

Отже, різні види освітньої діяльності майбутніх фахівців передбачають не тільки вміння правильно, логічно, змістовно та цікаво подавати навчальний матеріал, але й володіти елементами зовнішньої та внутрішньої техніки самовладання. На нашу думку, це створює педагогічний імідж як важливу складову професійної діяльності.

У психолого-педагогічній науці визначені вимоги до психолого-педагогічної діяльності, яким повинні відповідати професійні якості педагога:

- поважати в студентів особистість;

- постійно шукати можливість саморозвитку та самовдосконалення;
- передавати знання так, щоб студент хотів і міг їх освоювати, був готовий використовувати їх у різних ситуаціях.

У дослідженнях В. Тимошенко зазначається, що викладач зобов'язаний бути особистістю, адже тільки особистість виховує особистість, тільки характер формує характер [20, с. 56].

Послугуючись науковими доробками з проблеми педагогічного іміджу різних вчених, нами були розроблені різні форми роботи з магістрантами під час опанування ними освітнього компоненту «Професійний імідж у педагогічній освіті».

Так, розкриваючи магістрантам проблему професійного іміджу, ми наголошуємо ще на такому важливому складникові як естетична культура. На думку різних вчених, саме вона гармонізує педагогічний інтелект, емоційно-чуттєву, вольову і мотиваційну сфери професійної самосвідомості. Тому, через використання різноманітних спеціальних вправ, завдань, під час самостійної роботи, ми намагаємося акцентувати увагу магістрантів на тому, що важливо мати певний рівень естетичної розвиненості.

Це, на нашу думку, стимулює роботу педагогічної уяви та фантазії в майбутнього фахівця, збагачує образність та асоціативність професійного мислення, виробляється емоційна виразність професійної поведінки та зовнішнього вигляду, а також виховується наполегливість та вміння керувати собою.

Окрім того, ми наголошуємо магістрантам під час опрацювання ними навчальної дисципліни на тому, що зовнішній імідж, повинен відповідати інтересам суспільства. Імідж майбутнього фахівця, є важливим фактором успішності його подальшої професійної діяльності. Тому володіння різноманітними технологіями самопрезентації є важливим чинником у створенні педагогічного іміджу.

Аналіз наукових праць з проблеми іміджології дає можливість визначитися з важливою роллю у створенні педагогічного іміджу –візуальним іміджем. На думку

вчених, це образ, створений зовнішністю людини, її гардеробом, колористикою. З точки зору науковців, саме одяг є найважливішою складовою, адже він може сприйматися оточенням як привабливий, так і непривабливий.

Сучасна освіта наразі розвивається досить швидко. Стриманість, почуття міри, смак та естетика зможуть надати довершеності до образу педагога, до його зовнішнього вигляду та продемонструвати його авторитет. Нехтування цими елементарними правилами призведе до того, що імідж педагога може не сприйматися суспільством. Для того, щоб відповідати вимогам суспільства, педагогічній професії, майбутні фахівці повинні постійно самовдосконалюватися, тобто створювати такий імідж, який би мав цілісний характер.

Тому (поряд із високим рівнем наукового викладання, мовлення, володінням психолого-педагогічними дисциплінами, методиками, інформаційно-комунікативними технологіями) зовнішній вигляд, рівень культури – це найважливіші елементи у створенні педагогічного іміджу на сучасному ринку праці.

## **2.2. Структурно-змістове наповнення освітнього компоненту «Професійний імідж у педагогічній освіті»**

Нормативна дисципліна «Професійний імідж у педагогічній освіті» дозволяє здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Дошкільна освіта. (Управління в системі дошкільної освіти)» за спеціальністю 012 Дошкільна освіта ознайомитися з особливостями професійного іміджу в дошкільній галузі.

Мета освітнього компонента полягає в оволодінні здобувачами спеціальності 012 Дошкільна освіта освітньої програми «Дошкільна освіта. (Управління в системі дошкільної освіти)» системою теоретичних знань про педагогічний імідж, набуття ними основних практичних умінь і навичок щодо створення професійного іміджу в педагогічній діяльності.

Формат освітнього компонента «Професійний імідж у педагогічній освіті» полягає у проведенні лекцій, практичних занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальних завдань, консультацій, модульних контрольних робіт та ін..

*Постреквізити:* дошкільна педагогіка, психологія, основи педагогічної майстерності та педагогічної творчості, методики з дошкільного виховання.

*Політика курсу* визначається системою вимог, що висувають здобувачам вищої освіти: норми законодавства України, Статут, Кодекс академічної доброчесності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, інші нормативні документи.

Основною вимогою є добросовісне і вчасне виконання всіх видів навчальних робіт. Додатковими балами студенти заохочуються за неформальну освіту (за умови надання відповідного документу, що підтверджує її), активність і творчість. Неприпустимі пропуски занять без поважної причини, порушення термінів виконання завдань, порушення академічної доброчесності, за що можуть відніматися бали. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності [12, п. 4.3].

Студент має дотримуватися вимог до культури зовнішнього вигляду і спілкування, демонструвати прихильність до здорового способу життя. Магістрантам повідомляється і аргументується політика курсу на першому аудиторному занятті. Також надається навчальний контент (опорні конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних занять, самостійної роботи, модульного та семестрового контролю результатів навчання) не пізніше другого аудиторного заняття з дисципліни у письмовому або електронному, або в комбінованому форматі. Вивчення магістрантами навчальної дисципліни відбувається на принципах об'єктивності, неупередженості в оцінюванні результатів навчання, поваги до особистості.

В основі побудови освітнього компоненту покладено проблемно-дослідницький підхід до організації пізнавальної діяльності магістрантів про формування іміджу як головної складової професійної компетентності педагога.

*Методи навчання* освітнього компонента визначаються за характером навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладення навчального матеріалу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Сутність пояснювально-ілюстративного методу полягає в тому, що, користуючись різними засобами, здобувачі отримують спеціально підготовлену, систематизовану інформацію. Сприймаючи її, осмислюють, запам'ятовують і фіксують. Нову інформацію магістранти отримують через усне слово (розповідь, лекція, пояснення), тексти (підручник, посібники), наочні засоби, технічні засоби (інтернет-джерела, інформаційно-комунікаційні технології, вебсторінки, інтернет-платформи та ін.).

Маючи суттєві переваги, пояснювально-ілюстративний метод дозволяє за відносно короткий термін часу повідомити магістрантам у концентрованому вигляді значний обсяг наукової інформації. Адже безпосереднє викладання і засвоєння знань здійснюється в системі послідовно, у певному режимі й темпі для великої кількості студентів одночасно.

Проте наголосимо, що пояснювально-ілюстративний метод, за допомогою якого у здобувачів вищої освіти формуються знання, не забезпечує набуття ними досвіду практичної діяльності (професійних компетентностей). Тому з цією метою застосовується репродуктивний метод. За допомогою завдань для магістрантів створюються умови, за яких вони відтворюють продемонстровані ними способи діяльності. Студентам ставляться завдання, які вони виконують під час розв'язання педагогічних задач.

Пояснювально-ілюстративний і репродуктивний методи забезпечують формування знань, навичок і умінь, але не гарантують розвиток творчих здібностей у магістрантів. Тому, під час вивчення навчальної дисципліни з «Професійної іміджології у професійній діяльності», використовуються проблемні методи, зокрема, проблемний виклад навчального матеріалу. Так, евристичний або частково-пошуковий метод, що наближає їх до самостійного розв'язання проблем, формує у них мотивацію до запитань, а також умінь робити припущення та

висновки. Цей метод дає можливість зосередитися на самостійній роботі та зможе додати творчості безпосередньо самому процесу навчання.

Студенти вчатьсЯ бачити проблему, ставити запитання, робити висновки або припущення, послуговуючись фактами. Кількість репродуктивної й творчої роботи може варіюватися.

Особливості частково-пошукового або евристичного методу полягають у тому, що інформація не надається магістрантам у готовому вигляді. Вони повинні отримати її самостійно, у ході пошуку рішення проблеми. Тому діяльність здобувачів скеровуються на тому, щоб допомогти їм знайти правильне рішення, під час якого вони можуть самостійно розмірковувати, розв'язувати проблемні ситуації, аналізувати, порівнювати та узагальнювати.

Приблизний перелік загальних компетентностей, якими повинен оволодіти здобувач після завершення вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті»:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Передбачені фахові компетентності, якими повинен оволодіти здобувач після завершення вивчення освітнього компонента:

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 2. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього й дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН 9. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПРН 10. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

ПРН 11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПРН 12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН 13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПРН 14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН 15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього й дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПРН 16. Проєктувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН 17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно-і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН 18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПРН 24. Знати найважливіші факти, події, процеси розвитку української державності та національної культури у контексті європейської і світової історії для світоглядного самовизначення і формування громадянської позиції.

ПРН 25. Організовувати професійну діяльність відповідно до нормативних вимог безпекознавства і виконувати правила поведінки при небезпеках різного походження, дотримуватися норм здорового способу життя.

ПРН 26. Усно й письмово спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами, використовуючи відповідну фахову термінологію.

До змісту курсу включені знання з різних галузей наук: педагогіки, психології, менеджменту. Майбутні фахівці з дошкільної освіти знайомляться з основними засадами, метою, завданнями та принципами іміджології, а також особливостями формування позитивного іміджу педагога на сучасному етапі як науковою проблемою. Так, у змістовій частині передбачено вивчення здобувачами вищої освіти структури педагогічної іміджології як науки, представлена характеристика функцій іміджу. Передбачені такі теми як: формування у майбутніх педагогів

професійного іміджу, ознайомлення з формами інтерактивного навчання професійному іміджу майбутніх фахівців. У процесі вивчення дисципліни магістранти набувають знань з іміджевих технологій в галузі освіти. Представлена актуальність теми з проблеми створення професійного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти. Магістранти знайомляться зі структурою формування позитивного іміджу керівників закладів дошкільної освіти в Україні на сучасному етапі. Наприкінці вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають компетентностей з особливостей створення іміджу сучасного закладу дошкільної освіти.

*Програма навчальної дисципліни:*

*Змістовий модуль 1. Структура, функції та характеристика поняттєвого апарату педагогічної іміджології як науки.*

*Тема № 1–2. Структура педагогічної іміджології як науки.* Основні поняття педагогічної іміджології. Визначення поняття «імідж», «педагогічна іміджологія», «педагогічний імідж». Імідж сучасного педагога. Особливості індивідуального іміджу кожного педагога. Значення психологічних та професійних рис у процесі створенні іміджу педагога. Я-образ особистості у формуванні позитивного іміджу педагога. Я-реальне. Я-бажане. Я-фантастичне. Я-ідеальне. Формування іміджу педагога. Зовнішній вигляд педагога. Стилi одягу педагога як презентація стабільності й респектабельності навчального закладу, демонстрація рівня його культури. Критерії вибору моделі поведінки педагога. Модель поведінки педагога як складова його іміджу.

*Тема № 3. Функції та характеристики інструментів створення іміджу.* Основні функції іміджу. Види іміджу. Характеристика інструментів створення іміджу. Головні складові створення іміджу навчального закладу. Основні функції: комунікативна, інформаційна, когнітивна, емоційна, креативна, проєктивна, конструктивна, організаційна, комунікативна. Трудові функції: уміння здійснювати контроль за перебігом освітнього процесу та його регулювання; уміння оцінювати отримані результати і визначати нові педагогічні завдання. Фахово-методичні: уміння вдосконалювати власну педагогічну техніку та імідж;

уміння самовдосконалюватися. Аналітичні: проєктивно-конструктивні, гностичні, спонукально-організаційні. Види іміджу. Інструментарій створення іміджу. Створення іміджу навчального закладу.

*Тема № 4. Іміджеві технології в галузі освіти.* Роль іміджевих технологій у педагогічній діяльності. Характеристика іміджевих технологій в освітній галузі. Характеристика понять «технологія», «педагогічні технології». Завдання іміджевих технологій. Комунікаційні технології. Імідж–технології. Професійне профілю вихователя. Володіння теорією лідерства. Важлива роль технології візуалізації у педагогічній діяльності. Мета використання іміджевих технологій. Основне завдання іміджевих технологій у процесі професійної освітньої діяльності. Портфоліо як провідна технологія створення іміджу вихователя. Етапи формування технологій іміджу навчального закладу (внутрішня та зовнішня). Технологія створення позитивного іміджу вихователя як показник рівня розвитку закладу дошкільної освіти у цілому.

*Тема № 5. Портфоліо вихователя як іміджева сучасна технологія.* Визначення основних понять. Типи та види портфоліо. Основні складові формування професійного іміджу та створення професійного портфоліо: педагогічна майстерність; відповідність необхідному образу; рівень професійної підготовки; педагогічна культура; професійна спрямованість; візуальна привабливість; вербальна та невербальна поведінка; манери й етикет; авторитет педагога; позиція суспільства та держави тощо. Основні складники формування професійного іміджу та складання портфоліо. Визначення специфіки професійного іміджу вихователя. Нові вимоги та стандарти до професійного іміджу: професіоналізм, компетентність, розвиток професійної культури, творчий підхід до справи, ініціативність, мобільність, цілеспрямованість, відповідальність, громадянська активність.

*Тема № 6. Портфоліо дошкільника як сучасна іміджева технологія.* Визначення понять «технології» та «педагогічні технології». Види сучасних освітніх технологій. Технологія портфоліо дошкільника. Переваги технології «Портфоліо» у ЗДО: спрямована на співпрацю вихователя і дитини, педагогів і

батьків, колег; представляє одночасно форму, процес організації та технологію роботи. «Портфоліо» як форма безперервної власної оцінки та спосіб удосконалення освітнього процесу у ЗДО. Портфоліо як інструмент досягнень кожної дитини. Портфоліо дошкільника як перший крок у відкритті дитиною свого Я: своїх почуттів, переживань, досягнень, розчарувань, вивчення нового через призму дитячого сприйняття; спілкування з близькими.

*Змістовий модуль 2. Фахова компетентність професійного іміджу вихователя ЗДО. Формування позитивного іміджу ЗДО.*

*Тема № 7. Професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти.* Значення професійного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти. Створення професійного іміджу в професійній діяльності вихователя ЗДО. Педагогічна діяльність як важливий фактор формування іміджу вихователя. Визначення поняття «іміджу вихователя дошкільного навчального закладу». Головні складники іміджу вихователя. Компоненти професійного іміджу вихователя ЗДО: візуальний (зовнішній вигляд, невербальні засоби комунікації, предметне середовище вихователя), аудіальний (володіння технікою та комунікативними якостями мовлення, ораторським мистецтвом), професійний (компетентність вихователя, якість його праці в цілому, досвід, репутація, вміння самовдосконалюватися) та внутрішній (педагогічна спрямованість, психічне й психологічне, соціальне і духовне здоров'я, особистісно-професійні якості педагога). Структура професійного іміджу вихователя ЗДО. Якісна характеристика особистості педагога.

*Тема № 8. Формування позитивного іміджу керівників закладів дошкільної освіти в Україні на сучасному етапі.* Особливості формування позитивного іміджу керівників закладів дошкільної освіти в Україні на сучасному етапі. Технології формування позитивного іміджу керівників закладів дошкільної освіти. Самовдосконалення іміджу керівника закладу дошкільної освіти. Сутність і структура процесу самовдосконалення. Постійне особистісне і професійне зростання. Важлива роль самовдосконалення як основного компоненту у процесі створення позитивного іміджу. Структура процесу самовдосконалення: мотивація, мета, завдання, напрямки, засоби і результат. Характеристика засобів

самовдосконалення. Професійно-педагогічне самовиховання. Самопізнання. Самопрограмування. Самовплив. Самоосвіта менеджера. Професійно-педагогічна самоактуалізація. Етапи, методи та прийоми самовдосконалення. Діагностування. Цілепокладання. Планування. Виконання безпосередніх дій із самовдосконалення. Контроль і корекція дій. Самоконтроль і самозвіт. Професійно-педагогічний самоменеджмент.

*Тема № 9. Особливості створення іміджу сучасного закладу дошкільної освіти.* Напрями створення позитивного іміджу ЗДО. Організація колективної роботи за проєктом «Імідж сучасного закладу дошкільної освіти». Професійна етика керівника закладу дошкільної освіти як головна умова формування позитивного іміджу. Етика взаємин управлінця, вихователя і батьків вихованців. Умови успішного співробітництва. Суперечності й труднощі у взаєминах. Суб'єктивні причини. Соціально-психологічний клімат колективу. Специфіка соціально-психологічного клімату. Конфлікти в діяльності педагога ЗДО та шляхи їх розв'язання. Види конфліктів.

*Тема № 10. Головні компоненти та механізми формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.* Імідж закладу дошкільної освіти: поняття і структура. Компоненти у структурі іміджу освітнього закладу. Механізми і фактори формування іміджу закладу дошкільної освіти. Імідж закладу дошкільної освіти як багатокомпонентний образ установи, що створюється на основі сприйняття його суспільством та цільовою аудиторією, учасниками освітнього процесу. Причини та чинники щодо потреби формування іміджу закладу дошкільної освіти. Складові іміджу закладу освіти: інформаційна як образ організації, який склався у свідомості людей; оціночна, що відображає якісну оцінку громадськістю діяльності закладу освіти. Компоненти в структурі іміджу освітнього закладу: мотиваційно-цільовий; змістовний; технологічний. Використання психологічних механізмів взаємин індивіда і групи у формуванні іміджу організації.

*Тема № 11. Головні етапи формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.* Етапи формування іміджу ЗДО. Механізми формування

корпоративного іміджу ЗДО. Оцінка привабливості ЗДО. Критерії: престижність ЗДО (мотив його вибору); стан і вигляд кімнат, будівлі, прилеглих територій; зовнішність персоналу; якість освітніх послуг; професіоналізм вихователів; авторитет керівника; технічне забезпечення освітнього процесу; стан комунікації персоналу ЗДО з громадськістю; оцінка сильних і слабких сторін тощо. Розроблення концепції іміджу (проект ідеального іміджу): цілі, місія, завдання, планування інновацій у діяльності закладу освіти; SMART-аналіз. Оцінка можливостей ЗДО (SWOT-аналіз). Базова матриця SWOT-аналізу ЗДО. Формування і впровадження іміджу через систему заходів. Реалізація плану щодо створення позитивного іміджу ЗДО та контроль кожного його пункту.

*Тема № 12. Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.* Роль соціальних мереж у формуванні іміджу ЗДО. Переваги соціальних мереж для освітніх потреб. Визначення терміну «соціальна мережа». Соціальна мережа як платформа, онлайн-сервіс або веб-сайт для побудови, відображення та організації соціальних відносин; як структури, що ґрунтуються на контактах серед індивідів, обміні різноманітною інформацією; як інтерактивний веб-сайт, контент який наповнюють користувачі мережі. Класифікація соціальних мереж: за доступністю: відкриті, закриті та змішані; за географічним розташуванням: міжнародного значення; за спрямуванням: особисті, професійні та тематичні; за метою спілкування: для особистих зв'язків, для професійних зв'язків, з метою розваги. Основні напрями використання соціальних мереж в комунікаційній стратегії закладів дошкільної освіти: зовнішня аудиторія; внутрішня аудиторія.

## Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання			
	Лекції	Практ./ Семинар. заняття	Лаборат. заняття	Самост. робота
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні аспекти педагогічної іміджології як науки.				
Тема № 1–2. Структура педагогічної іміджології як науки.	4	4		12
Тема № 3. Функції та характеристики інструментів створення іміджу.	2	2		6
Тема № 4. Іміджеві технології в галузі освіти.	2	2		6
Тема № 5. Портфоліо вихователя як іміджева сучасна технологія.	2	2		6
Тема № 6. Портфоліо дошкільника як сучасна іміджева технологія.	2	2		6
Разом за модуль	12	12		36
Змістовий модуль 2. Фахова компетентність професійного іміджу вихователя ЗДО. Формування позитивного іміджу ЗДО.				
Тема № 7. Професійний імідж вихователя закладу дошкільної освіти.	2	2		6
Тема № 8. Формування позитивного іміджу керівників закладів дошкільної освіти в Україні на сучасному етапі.	2	2		6
Тема № 9. Імідж сучасного закладу дошкільної освіти.	2	2		6
Тема № 10. Головні компоненти та механізми формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.	2	2		6
Тема № 11. Головні етапи формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.	2	2		6
Тема № 12. Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.	2	2		6
Разом за модуль	12	12		36
Усього годин	24	24		72

Аналіз наукових психолого-педагогічних джерел дає підстави стверджувати, що практичне заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентами відповідно до сформульованих завдань.

Основна дидактична мета практичного заняття – розширення, поглиблення й деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

Завдання практичного заняття:

- підготовка до самостійного виконання практичних завдань;
- підготовка студентів до контрольних робіт;
- набуття вмінь застосування теоретичних знань на практиці;
- підготовка студентів до майбутньої практичної діяльності тощо.

Основною вимогою до проведення практичних занять є забезпечення розуміння студентами теоретичних основ і творчого виконання практичної роботи. Ефективність практичного заняття залежить від самостійності виконання роботи кожним студентом.

### **2.3. Особливості організації вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Для повноцінного опанування змістом навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» через її опрацювання, критичний розбір та осмислення поза навчальним часом, для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи здобувачі використовують навчально-методичні та інструктивні матеріали.

У методичних вказівках до кожного практичного заняття з навчальної дисципліни «Професійного іміджу у педагогічній освіті» є тема, яка відповідає темі лекційного заняття; сформульована дидактична мета; представлений план роботи; теоретичні питання для усного обговорення; практичні завдання та самостійна робота для практичного виконання магістрантами. Передбачений перелік основної, додаткової літератури та інтернет-джерела. Розміщено методичні рекомендації, які допомагають здобувачам зорієнтуватися та усвідомлено підготуватися до дискусії й виконати завдання самостійної роботи, а також критерії оцінювання до всіх завдань.

На кожному практичному занятті магістрант отримує заздалегідь оголошені бали. Так, окремо бали за відповідь на теоретичне питання та окремі бали за виконання практичних завдань та самостійної роботи. Ці завдання магістранти виконують на платформі MOODLE. Оскільки навчальна дисципліна передбачає два змістових модулі, то магістранти отримують відповідні бали за виконання завдань, передбачених у кожному модулі. Наприкінці вивчення навчальної дисципліни «Професійний іміджу у педагогічній освіті» магістранти отримують бали під час форми контролю—екзамену, де додаються бали, отримані ними під час виконання завдань на практичних заняттях та бали за виконання двох змістових модулів. Загальний бал щодо рівня знань оголошується кожному магістрантові індивідуально.

Тематика і плани проведення практичних занять із переліком рекомендованої літератури заздалегідь доводяться до відома студентів. Перелік тем і зміст практичних занять визначаються робочою навчальною програмою дисципліни. Продемонструємо це на одній із тем освітнього компонента.

#### Практичне заняття № 1

Тема: Структура педагогічної іміджології як науки.

Мета: закріпити знання студентів про структуру іміджології та базовими категоріями науки.

#### План

1. Основні поняття педагогічної іміджології.
2. Імідж сучасного педагога.
3. Структура педагогічної іміджології.
4. Зовнішній вигляд педагога.
5. Критерії вибору моделі поведінки педагога.

#### Практичні завдання

1. Визначити причини, які зумовили виникнення педагогічної іміджології.

№ п/п	Причини які зумовили виникнення педагогічної іміджології	Передумови виникнення педагогічної іміджології як науки

## 2. Виконайте самодіагностику «Мій імідж».

Інструкція. Вам пропонується ряд тверджень, на які Ви повинні відповісти «так» чи «ні».

1. Я впевнена у собі.
2. Під час розмови я дивлюсь співрозмовнику у вічі.
3. У мене є почуття гумору.
4. Я доброзичливо ставлюся до людей.
5. Я впевнена у своїй зовнішній привабливості.
6. Під час розмови я повністю зосереджена на співрозмовника і не перебиваю його.
7. Я відчуваю почуття самоповаги.
8. Я завжди ввічлива навіть з неприємними для мене людьми.
9. Я з тих людей, що за словом у гаманець не лізуть.
10. Я вважаю, що моє фізичне здоров'я та розвиток – у нормі.
11. Я віддаю перевагу взаємовигідним рішенням суперечок.
12. Я постійно посміхаюсь оточуючим.
13. Якщо я не права, то я швидко визнаю свої помилки.
14. Я вмію розряджати свої негативні емоції.
15. Я говорю людям компліменти.
16. Моя професійна компетентність не викликає сумнівів.
17. Мій гардероб старанно підібраний.
18. Мені знайомі методи самозаспокоєння та релаксації.
19. Моє волосся завжди чисте та охайно прибране.
20. Я володію тактикою дій у конфліктних ситуаціях.
21. Я продовжую підвищувати свої професійні якості.
22. Я харчуюсь правильно та не маю шкідливих звичок.
23. Я володію засобами красномовства.

Якщо на всі запитання ви відповіли «так», то проблеми створення іміджу для вас не існує. Якщо присутні відповіді «ні», то це сигнал до відповідних дій.

## Самостійна робота

1. Висловіть свою думку стосовно висловлювання Д. Бурстіна «Мова іміджів панує скрізь. Вона повсюди замінила мову ідеалів».

## Методичні рекомендації

Готуючись до практичного заняття, особливу увагу зверніть на визначення базових понять педагогічної іміджології як науки. Важливим є розуміння взаємозв'язку педагогічної іміджології із суспільними науками, а також з тими, що сфокусовані на проблемі створення позитивного іміджу та психолого-педагогічними дисциплінами. Детально потрібно зупинитися на визначенні предмета педагогічної іміджології на кожному історичному етапі її розвитку. Зверніть увагу на те, що залежно від розуміння предмета педагогічної іміджології виокремлено основні об'єкти її вивчення. На основі єдності предмета і об'єкта педагогічної іміджології викристалізовано її мету та завдання.

## Список рекомендованої літератури

### Базова:

1. Бобир В. (2022). Формування позитивного іміджу сучасного дошкільного навчального закладу. URL: [http://umo.edu.ua/images/content/nashi\\_vydanya/stud\\_almanah](http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah).
2. Вашак О. (2019). «Професійний імідж у педагогічній освіті». *Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта»* Полтава. ПНПУ імені В. Г. Короленка, 68с..
3. Вашак, О., & Мартиросян, Л. (2019). Формування професійно-педагогічного іміджу працівників вищої школи. *Педагогічний дискурс*, 26, 38–43.
4. Oksana Vashak, Lyudmila Martirosyan, Yuliya Fedorenko. (2020). Image as a presentation of a university teacher. *Людинознавчі студії: збір. наук. праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Педагогіка», Human studies. Series of Pedagogy*, 10/42, 135–143.
5. Доманова О. (2022). Іміджеві складові сучасного дошкільного навчального закладу нового типу. URL: [ird.npu.edu.ua/files/domanova](http://ird.npu.edu.ua/files/domanova).
6. Загородня Л. (2012). Методика визначення готовності майбутніх вихователів до створення позитивного професійного іміджу. *Наукові записки. Серія Психолого-педагогічні науки*, 4, 77–82.
7. Загородня Л. (2012). Педагогічні умови створення позитивного професійного іміджу вихователя дошкільного навчального закладу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія Педагогічні науки*, 20, 286–290.
8. Марєєв Д. (2022). Імідж закладу дошкільної освіти: тлумачення і структура. *Управління науковими та освітніми проєктами*. С.232–236.

9. Марєєв Д. (2022). Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу ЗДО. *Збірник матеріалів щорічної звітної науково-практичної конференції здобувачів фахової передвищої, вищої освіти та молодих учених «Освіта і наука XXI століття: молодіжний вимір»*. С. 243–245.

10. Марєєв Д., Марєєва Т. (2022). Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2 (49).

11. Пшенична Л. (2018). Імідж керівника – важлива складова кар'єри управлінця. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології.*, 6 (80). С. 233–250.

### Практичне заняття № 3

Тема: Функції та характеристики інструментів створення іміджу.

Мета: закріпити знання студентів про функції та характеристики іміджу.

#### План

1. Функції та характеристики іміджу.
2. Види іміджу.
3. Інструментарій створення іміджу.
4. Створення іміджу навчального закладу.

#### Практичні завдання

1. Розробляючи інструментарій для створення іміджу педагога, які, з вашої точки зору, найефективніші методи, шляхи та засоби повинні використовуватися? Обґрунтуйте свій вибір.

#### Самостійна робота

Завдання 1. Визначити найактуальніші власні та освітні цілі за допомогою вправи «Ілюстрація цілей».

Подумайте про свої цілі, про те, чого Вам хотілося б досягти в майбутньому, навчаючись в університеті, працюючи на заняттях з «Іміджу сучасного спеціаліста». Спробуйте намалювати, наочно представивши те, про що Ви проговорили.

Проаналізуйте власні цілі:

- чи виявилися в ході роботи цілі, які раніше не усвідомлювалися;
- чи сприяло глибшому розумінню цілей їх символічне зображення;
- як вплинула робота на усвідомлення і глибше розуміння власних теперішніх

цілей та перспективних цілей;

- Опрацюйте цілі з урахуванням критеріїв SMART, які мають бути:
- Specific – конкретними,
- Measurable – вимірюваними,
- Achievable – досягнутими,
- Realistic – реалістичними,
- Timid – структурованими у часі.

Зробіть висновок: наскільки важливим є процес усвідомлення цілей для подальшої успішної навчальної та професійної діяльності людини.

### Методичні рекомендації

Готуючись до практичного заняття особливу увагу зверніть на те, що з розвитком педагогічної іміджології як науки поступово сформувалися її структура, поняттєвий апарат, виокремилися основні функції, ключові поняття. Потрібно чітко визначитися з елементами структури педагогічної іміджології. Зважте також на те, що, як самостійна галузь, педагогічна іміджологія виконує різні функції. Важливим є розуміння того, що як і кожна наука, педагогічна іміджологія оперує певними категоріями – фундаментальними поняттями, які характеризують найбільш закономірні, суттєві зв'язки і відносини в організованій діяльності людей.

### Список рекомендованої літератури

Базова:

1. Бобир В. (2022). Формування позитивного іміджу сучасного дошкільного навчального закладу. URL: [http://umo.edu.ua/images/content/nashi\\_vydanya/stud\\_almanah](http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah).

2. Вашак О. (2019). «Професійний імідж у педагогічній освіті». *Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта»* Полтава. ПНПУ імені В. Г. Короленка, 68с..

3. Вашак О., & Мартиросян Л. (2019). Формування професійно-педагогічного іміджу працівників вищої школи. *Педагогічний дискурс*, 26, 38–43.

4. Oksana Vashak, Lyudmila Martirosyan, Yuliya Fedorenko. (2020). Image as a presentation of a university teacher. *Людинознавчі студії: збір. наук. праць*

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Педагогіка», Human studies. Series of Pedagogy, 10/42, 135–143.

5. Доманова О. (2022). Іміджеві складові сучасного дошкільного навчального закладу нового типу. URL: [ird.npu.edu.ua/files/domanova](http://ird.npu.edu.ua/files/domanova).

6. Загородня Л. (2012). Методика визначення готовності майбутніх вихователів до створення позитивного професійного іміджу. *Наукові записки. Серія Психолого-педагогічні науки*, 4, 77–82.

7. Загородня Л. (2012). Педагогічні умови створення позитивного професійного іміджу вихователя дошкільного навчального закладу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія Педагогічні науки*, 20, 286–290.

8. Марєєв Д. (2022). Імідж закладу дошкільної освіти: тлумачення і структура. *Управління науковими та освітніми проєктами*. С.232–236.

9. Марєєв Д. (2022). Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу ЗДО. *Збірник матеріалів щорічної звітної науково-практичної конференції здобувачів фахової передвищої, вищої освіти та молодих учених «Освіта і наука XXI століття: молодіжний вимір»*. С. 243–245.

10. Марєєв Д., Марєєва Т. (2022). Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2 (49).

11. Пшенична Л. (2018). Імідж керівника – важлива складова кар'єри управлінця. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології.*, 6 (80). С. 233–250.

Приклади ділових ігор для використання студентами під час практичних занять

### Ділова гра

#### «Імідж сучасного закладу дошкільної освіти»

Мета гри: визначити складові, що сприяють формуванню позитивного іміджу організації; стимулювати бажання формувати позитивний імідж вихователя, педагогічного колективу, закладу дошкільної освіти; розробити кодекс поведінки вихователя.

#### Етапи проведення гри:

##### I. Організаційно-підготовчий етап.

1. Напередодні учасники гри вивчають наукові джерела про різні підходи до розробки кодексу поведінки.

2. На початку гри учасники діляться на групи та визначаються з лідерами.

##### II. Ігровий етап.

1. Ведучий озвучує мету ділової гри.

2. Ведучий говорить вступне слово.
3. Ведучий наводить приклади кодексів поведінки.
4. З метою вироблення загальної аргументації, ведучим використовується метод дискусії.
5. Проходить захист власної концепції кожною підгрупою окремо.
6. Прийняття та затвердження «Кодексу поведінки вихователя закладу дошкільної освіти».
7. Підбиття підсумків.

### Хід гри

#### I. Аналіз–дискусія з питань:

- ставлення вихователів до закладу дошкільної освіти (відданість справі, ефективність справі, відчуття себе частиною цілого);
- ставлення до роботи (відповідальність за доручену справу, гармонія та співпраця, наполегливість у досягненні мети);
- відносини з колегами (ставлення до співрозмовників, повага, рівність у поведінці);
- ставлення вихователів до дітей: (особистісно-орієнтований підхід, створення ситуації успіху).

#### II. Робота учасників ділової гри над «Кодексом поведінки вихователя закладу дошкільної освіти» у групах:

- організація спільної дискусії: захист кожною підгрупою своєї концепції (одна з підгруп готує проект «Кодексу поведінки вихователя закладу дошкільної освіти»);
- колективне творче обґрунтування найбільш професіонального та креативного «Кодексу поведінки вихователя закладу дошкільної освіти» та обговорення його впливу на створення позитивного іміджу закладу дошкільної освіти;
- виступ робочої групи, прийняття рішення щодо затвердження «Кодексу поведінки вихователя закладу дошкільної освіти».
- підбиття підсумків ділової гри.

Результат ділової гри.

«Кодекс поведінки вихователя закладу дошкільної освіти»:

- виявляти педагогічний такт у роботі з дітьми, колегами, батьками та іншими людьми;
- поважати в іншій людині особистість;
- учитися бачити власні недоліки і пробачати їх іншим людям;
- учитися упродовж усього життя;
- розвивати свої інтелектуальні здібності;
- передавати свій педагогічний досвід іншим;
- вірити і довіряти дитині;
- не докоряти дитині, не принижувати її гідність;
- на високому професійному рівні виконувати свої функціональні обов'язки вихователя;
- бути відповідальним за кожну дитину;
- уміти радіти успіху своїх колег;
- бути порядною людиною;
- бути толерантним;
- мати чисті помисли;
- відстоювати почуття власної гідності;
- пам'ятати про важливу роль зовнішнього вигляду та внутрішніх якостей.

Кінець ділової гри.

Інтерактивна форма роботи з кадрами «Методичний колаж»

на тему: «Імідж сучасного закладу дошкільної освіти»

Мета гри: визначити проблеми закладу дошкільної освіти та пріоритетні шляхи їх усунення для створення позитивного іміджу закладу; сприяти активізації творчого пошуку педагогів; скласти портрет педагога сучасного закладу дошкільної освіти; стимулювати у учасників гри бажання формувати позитивний імідж педагогічного колективу ЗДО.

Очікувані результати: мотивувати вихователів до позитивних змін, відповідно до чітко визначеної мети та способів її досягнення; об'єднати учасників освітнього

процесу навколо поставленої мети; допомогти кожному вихователю усвідомити особисту відповідальність за розвиток закладу дошкільної освіти; створити психологічну атмосферу підтримки і порозуміння у педагогічному колективі; розвивати стратегічне, корпоративне, інноваційне мислення педагогів.

Обладнання: магнітно-маркерна дошка; макети: «Дошкільний заклад», «Портрет вихователя»; малюнок «Сходинок»; папір різного кольору; маркери, ручки; музичне оформлення звуків моря.

### Хід гри

Перед педагогами стоять чотири столи, за які вони сідають відповідно до кольорових фішок.

Ведучий: Доброго дня, колеги!

З гарним настроєм хто прийшов – махніть рукою.

Хто чує мене – кивніть головою.

Хто бачить мене – прошу оком моргнути,

Хто любить дітей, прошу встати.

Хто веселий, енергійний – ви всім усміхніться.

Хто ввічливий – сусідові злегка вклоніться.

Хто працює над собою, іде вперед сміло,

Похитайте головою вправо і вліво, вправо і вліво.

Почитати кому охота, любить хто свою роботу,

І про імідж садка дбає, перспективи намічає.

Поплескайте, вас побачить я хочу.

Отже, в залі зібралися веселі, творчі, працьовиті педагоги. І ми можемо розпочати свою роботу.

### Визначення правил гри

Ведучий: Китайська народна мудрість говорить: «Не дай вам Бог жити у часи змін». Сучасний світ змінюється з неймовірною швидкістю. Змінюється клімат, соціальні системи, відносини. Стрімко розвивається наука й освіта.

Тож сьогодні система освіти потребує від педагогів співучасті, «співдумки». Вихователь, який споглядає, сліпо виконує вказівки керівництва, більше не може забезпечити ефективний і результативний освітній процес.

Проте, може, варто посперечатися з китайською мудрістю? Час змін – це час найбільших можливостей! Важливо побачити ці зміни, перейнятися ними, а отже крокувати в ногу з часом.

#### Визначення мети

Вдала колективна робота завжди приносить плідний результат.

І сьогодні ми з вами пограємо у гру «Методичний колаж» – «Імідж закладу дошкільної освіти». Його мета:

- визначити проблеми закладу дошкільної освіти та представити покрокові шляхи їх усунення для формування позитивного іміджу закладу;
- допомогти кожному вихователю усвідомити особисту відповідальність за розвиток ЗДО.

Перед нами стоїть дуже цікаве і важливе завдання: не лише вивчити поле діяльності закладу, а й визначити можливості «вироснування» на цьому полі чогось якісно нового й корисного. Упевнена, що разом ми зможемо із цим упоратися.

Давайте визначимося з правилами гри.

- не витрачати свій і чужий час даремно;
- ділитися своїми думками;
- не вдаватися до оціночних суджень і образ;
- говорити по одному – всі інші мають слухати;
- враховувати всі думки присутніх;
- пам'ятати: результат роботи залежить від активності кожного учасника і групи в цілому.

#### Вправа «Нас із вами об'єднує...»

Ведучий: спочатку потрібно виконати вправу. Порадьтеся і виберіть із наявних піктограм, що, на вашу думку, об'єднує нас, і прикріпіть на макет «Заклад дошкільної освіти».

Ведучий: отже, ми всі з вами різні, але нас об'єднує: любов до дітей, педагогічна освіта, прагнення до змін, мрії про краще майбутнє, цілеспрямованість, творчість, доброта, турбота про навколишній світ, патріотизм.

#### Аналіз діяльності навчального закладу

Ведуча: зараз ми проведемо аналіз діяльності нашого закладу дошкільної освіти. Алгоритм дій такий:

- педагоги, які сидять за 1 і 2 столом, визначають по 5 найсильніших сторін у роботі закладу дошкільної освіти;
- педагоги, які сидять за 3 і 4 столом, визначають по 5 найслабших сторін діяльності закладу дошкільної освіти;
- під час дискусійної хвилини обговорюємо й виокремлюємо з десяти п'ять основних сильних сторін у роботі закладу дошкільної освіти і п'ять вразливих або слабких сторін, які записуємо на стенді.

Ведуча: запрошую представників 1 і 2 столу озвучити визначені сильні сторони роботи закладу.

#### Сильні сторони закладу дошкільної освіти:

- творчі напрацювання педагогів із проблемної теми закладу «Інтеграція родинного і суспільного виховання в розв'язанні завдань безпеки життєдіяльності»;
- наявність платних освітніх послуг;
- небайдужий, високо компетентний педагогічний колектив (5 вихователів мають звання «вихователь-методист»);
- є сучасне розвивальне ігрове середовище для усіх вікових груп;
- сприятливий морально-психологічний клімат у педагогічному колективі;
- завжди підтримуються професійні традиції педагогічного колективу;
- наявність об'єднаного дитячого та батьківського колективів;
- власний сайт в інтернеті;
- постійний саморозвиток педагогічного колективу;
- високі результати щодо підготовки дітей старшого дошкільного віку до ШКОЛИ.

Ведуча: запрошую представників 3 і 4 столів озвучити слабкі сторони діяльності закладу.

Слабкі сторони закладу дошкільної освіти:

- низький рівень матеріального стану більшості мешканців мікрорайону;
- недостатньо укомплектований заклад кваліфікованими кадрами;
- відсутність яскравої зовнішньої атрибутики: символіка закладу;
- недостатнє матеріально-технічне забезпечення закладу дошкільної освіти;
- не налагоджена співпраця з соціальними інститутами, закладами вищої освіти, музеями, школами;
- відсутність реклами про діяльність закладу, освітні послуги;
- немає іміджмейкера, піару закладу;
- недостатнє застосування інформаційно-комунікаційних технологій;
- не об'єднані спільною справою дитячий, батьківський і педагогічний колектив;
- недостатнє використання інноваційних технологій.

Далі відбувається обговорення і визначення по 5 сильних і 5 слабких сторін закладу дошкільної освіти роботи.

Вправа «Сходінки»

Ведучий: п'ять основних сильних сторін є безумовною перевагою роботи закладу дошкільної освіти і не повинні бути втраченими в процесі розвитку. Слабкі сторони негативно впливають на створення позитивного іміджу закладу дошкільної освіти. Тому наші зусилля та енергію ми спрямуємо на те, щоб «слабкі сторони» діяльності нашого закладу зробити сильними. Для цього визначимо покрокові шляхи подолання слабких сторін для розвитку і підняття іміджу закладу дошкільної освіти.

На другій сходінці напишемо «завтра», а на третій – «через тиждень», на четвертій – «через місяць», на п'ятій – «через рік» і на шостій – «через два роки».

Подумайте, порадьтеся і визначте, що ми можемо зробити завтра, через тиждень, через місяць, через рік і через два роки.

«Завтра» – розпочати виготовлення зовнішньої атрибутики.

«Через тиждень» – працювати над рекламою закладу, відзняти телепередачу за участю дітей, педагогів, розробити буклети про надання додаткових освітніх педагогічних послуг.

«Через місяць» – ефективніше застосовувати ІКТ.

«Через рік» – покращити матеріально-технічне забезпечення, поповнити ігрові розвивальні осередки у кожній віковій групі.

«Через 2 роки» – укомплектувати заклад кваліфікаційними кадрами.

Ведучий: отже, ми визначили покрокові шляхи подолання слабких сторін закладу дошкільної освіти у формуванні позитивного іміджу.

### Вправа «Морські зірки»

Ведучий: на початку гри я вам прочитаю притчу Бруно Ферреро «Морські зірки». Пропоную зручно влаштуватися на своїх місцях, розслабитися, забути всі проблеми і налаштуватися на сприйняття розповіді. Можна заплющити очі, щоб краще уявити те середовище, про яке йтиметься в розповіді. (Звучить інструментальна музика із колекції «Музика моря»).

Ведучий: на морі була сильна буря. Сильні пориви холодного вітру здавалося прошивали воду, і вона підносилася догори велетенськими хвилями, що падали на пляж, немов удари ковальського молотка. І кожна хвиля на десятки метрів викидала раків, молюсків та інших морських мешканців...

Та ось буря стихла – так само раптово, як почалася. Море заспокоїлося і повернулося до звичного стану. Однак увесь пляж було вкрито болотом, у якому звивалися тисячі «морських зірок», викинутих із води. І було їх стільки, що берег здавався рожевим.

Це явище привернуло увагу багатьох людей усього узбережжя. Приїхали навіть знімальні групи, аби зафільмувати незвичайну картину.

«Морські зірки» вже майже не рухалися, вони вмирили.

Усі стояли, дивилися і нічого не робили.

Раптом маленький хлопчик відпустив руку батька, зняв черевички і шкарпетки та кинувся на берег. Хлопчик нахилився, підбирав малесенькими рученятами

«зірки», біг до води, і випускав їх у воду. Один чоловік крикнув: «Що ти робиш, дитино?»

«Повертаю у воду «морських зірочок», бо на березі вони всі загинуть», -- відповів хлопчик.

«Але тут тисячі «морських зірок»! Ти не зможеш порятувати їх усіх! Їх надто багато! – наполягав на своєму чоловік. «Ти не зможеш нічого змінити!»

Хлопчик нахилився для того, щоб підняти ще одну «зірку», і, вкидаючи її до води, вимовив: «А проте я змінив світ для оцієї зірочки!»

Чоловік якусь хвилю мовчав, а потім і сам почав збирати зірочок і відносити їх до моря. Далі до них приєдналися всі люди, які стояли на березі.

І так було порятовано всіх «зірок».

Ведучий коментує притчу: педагог, подібно маленькому хлопчику, є тим, хто першим готовий змінити світ. Коли всі навколо кажуть, що нічого змінити не можна, педагог продовжує «сіяти розумне, добре, вічне». Пам'ятаймо: для того, щоб змінити щось на краще у цілому світі, інколи саме нам потрібно зробити перший крок.

#### Вправа «Портрет вихователя» (показати)

Ведучий: на початку гри, я пропоную вам скласти портрет сучасного вихователя, педагога, генератора ідей, який, на вашу думку, може суттєво підняти імідж закладу дошкільної освіти.

У цій грі беруть участь чотири групи педагогів, які працюють над виконанням завдання.

1 група – пише на квіточках якими уміннями, здібностями повинен володіти сучасний вихователь, і на голову кріпить віночок.

2 група – на стрічках пише на що направлені ці здібності, на співпрацю з ким? І теж кріпить до віночка.

3 група – на сердечках пише духовні якості, які характеризують сучасного вихователя і кріплять на блузку.

4 група – складає портфоліо сучасного педагога і вкладає до теки.

Ведучий: ось ми і склали портрет вихователя сучасного закладу дошкільної освіти. Тепер погляньте на сходинки, на них залишилася вільною перша сходинка. Давайте напишемо на ній, що ми сьогодні вже зробили на шляху до означеної нами мети, зокрема склали портрет сучасного вихователя, зрозуміли про відповідальність кожного за створення позитивного іміджу закладу.

Отже, ми з вами склали методичний колаж, направлений на підняття іміджу нашого закладу дошкільної освіти, намітили покрокові шляхи розв'язання проблем закладу. Сподіваюся, що разом, спільними зусиллями ми зможемо досягнути хороших результатів на цьому шляху. Наш заклад дошкільної освіти буде посідати гідне місце серед закладів міста (показати малюнок).

За плідну роботу пропоную поласувати родзинками і бажаю знайти ту родзинку, яка буде відрізняти наш заклад від інших дошкільних закладів міста.

Бажаю всім творчості, оптимізму, впевненості у завтрашньому дні!

Так, готуючись до практичних занять, студенти опрацьовують рекомендовану літературу з тем. Особливу увагу звертають на наукову психолого-педагогічну базу, а також на головні поняття педагогічної іміджології. Важливою умовою опрацювання тем до практичних занять, є визначення й аналіз основних характеристик професійної іміджології у галузі педагогічної освіти.

#### **2.4. Оцінювання результатів навчальної діяльності**

У процесі викладання навчальної дисципліни передбачені такі *методи контролю* як: усні опитування, письмові самостійні роботи, тестові завдання, модульні контрольні роботи та ін.. Так методи контролю і самоконтролю забезпечують перевірку рівня засвоєння знань та рівня сформованості вмінь і навичок здобувачами вищої освіти. З цією метою використовуються методи усного, письмового, текстового, програмованого контролю, практичної перевірки, самоконтролю, а також методи самооцінки.

*Засоби діагностики результатів навчання з освітнього компоненту*

*«Професійний імідж у педагогічній освіті»:*

1. Загальні методи (розповідь, лекція, бесіда).

2. Словесні методи (монологічні – пояснення, лекція; діалогові – семінар, диспут, дискусія).

3. Наочні методи (демонстрація – відеофільм, мультимедійний файл).

4. Практичні методи (самостійна робота – моделювання).

5. Проблемно-пошукові методи (евристичні – обговорення, дискусія; пошуковий – курсова робота; дослідницькі (наукова праця, дипломна робота).

6. Логічні методи (індуктивний – від часткового до загального; дедуктивний – від загального до часткового; аналіз, узагальнення).

7. Метод інтелектуальної колективної діяльності (конкурси, метод «мозкової атаки»).

Зокрема в процесі усного опитування магістранти вчать логічно мислити, аргументувати, висловлювати власні думки та різні точки зору. Усне опитування здійснюється в певній послідовності: формулювання запитань або завдань з урахуванням специфіки навчальної дисципліни і вимог робочої програми; підготовка магістрантів до відповіді та викладу засвоєного матеріалу; корекція і самоконтроль викладених знань у процесі відповіді; аналіз і оцінка відповіді.

Для усної перевірки знань важливо чітко визначити, які конкретно запитання доцільно ставити або які саме давати завдання. Тому під час вивчення навчальної дисципліни завдання розподіляються за рівнем пізнавальної активності, а саме:

– репродуктивні, які передбачають відтворення отриманої ними інформації під час заняття;

– реконструктивні, які передбачають застосування знань у змінених ситуаціях;

– творчі, які потребують застосування знань і вмінь у нестандартних умовах, перенесення засвоєних способів дій на розв'язання складніших інтелектуальних завдань.

Оскільки запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні, то основні запитання для магістрантів ставимо так, щоб вони змогли дати на них самостійну розгорнуту відповідь. Враховуючи, що додаткові запитання ставляться для уточнення, їх ставимо, щоб зрозуміти чи орієнтуються вони у конкретному питанні, формулюванні та ін.. Оскільки допоміжні запитання є, як

правило, навідними, вони допомагають магістрантам виправити помилки, неточності. Побудова запитань під час занять є логічною, цілеспрямованою, чіткою, зрозумілою і посилюююю, а їх сукупність є послідовною і систематичною.

Таким чином, метод усної перевірки знань сприяє встановленню тісного контакту з магістрантами, дає змогу відслідковувати думку усієї групи, виявляти неточності в знаннях та виправляти їх. У процесі опитування кожного магістранта, відбувається повторення, узагальнення і систематизація знань усієї групи.

Для визначення рівня знань магістрантів з навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» використовується поточний письмовий контроль, який проводиться у формі письмових відповідей на запитання, або письмового розв'язання завдань, або на платформі MOODLE. Окрім того виконання письмової контрольної роботи дає можливість оцінити глибину відповідей на запитання і виконання практичних дій, здійснити аналіз результатів знань кожного магістранта.

Під час підсумкової форми контролю проводяться тестові методи перевірки знань, які представляють собою систему завдань для оцінювання знань кожного магістранта за допомогою кількісних норм. Здебільшого передбачено вибір магістрантом, який проходить тестування, однієї з кількох запропонованих відповідей. Приблизний перелік тестових запитань, представлений для магістрантів на платформі MOODLE.

У психолого-педагогічних дослідженнях наголошується на тому, що на відміну від традиційних методів контролю, орієнтованих в основному на перевірку засвоєння конкретних знань, тестовий контроль спрямований на перевірку засвоєння ключових елементів навчального матеріалу. Він відрізняється більшою об'єктивністю, усуває суб'єктивізм, скорочує час на перевірку, сприяє дотриманню єдності вимог, запобігає випадковості при оцінюванні знань, забезпечує сприйняття магістрантами оцінки як об'єктивної, дає змогу статистично опрацювати одержані результати.

Після опрацювання магістрантами навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» для здобувачів проводиться підсумковий тестовий

контроль. Мета його полягає у визначенні їх рівня знань, досягнень, компетентностей, а також рівня розвитку логічного мислення, оволодіння розумовими операціями, науковими принципами, основними законами та ін.. Тому на платформі MOODLE пропонуються завдання, які магістранти повинні виконати в чітко відведений час відповідно до розкладу занять.

Окрім того спеціалізовані тести для визначення рівня досягнень, дають змогу оцінити рівень засвоєння магістрантами окремих понять, явищ, способів дій у межах конкретної теми. Використовуючи тести креативності для оцінювання творчих здібностей магістрантів, визначаються їх уміння знаходити нетрадиційні способи вирішення проблемних завдань. Важливим є використання критеріально-орієнтованих тестів для визначення динаміки індивідуальних досягнень кожного магістранта з певного критерію.

Самооцінка здобувачів вищої освіти в освітньому процесі розвиває критичне ставлення до своїх здібностей і можливостей, а також формує вміння об'єктивного оцінювання результатів навчання. Тому для формування навичок самоконтролю й адекватної самооцінки магістрантів навчаємо мотивувати виставлені бали. Окрім того пропонуємо їм оцінити власну відповідь, організувати рецензування відповідей інших, ознайомивши їх перед цим з нормами і критеріями оцінювання знань.

*Орієнтовна тематика магістерських робіт з навчальної дисципліни*

*«Професійний імідж у педагогічній освіті»:*

1. Особливості професійної діяльності керівників у формуванні іміджу закладів дошкільної освіти.
2. Особливості формування професійного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти.
3. Інноваційна діяльність педагогів як головна умова створення позитивного іміджу закладу дошкільної освіти.
4. Особливості формування позитивного іміджу керівника сучасного закладу дошкільної освіти.

5. Особливості створення іміджу педагогічного колективу сучасного закладу дошкільної освіти.
6. Формування фахової компетентності вихователів як умова позитивного іміджу ЗДО.
7. Професійна етика керівника закладу дошкільної освіти як головна умова створення іміджу.
8. Особливості створення іміджу вихователя в освітньому просторі ЗДО.
9. Умови формування позитивного іміджу закладів дошкільної освіти в сучасних умовах.
10. Умови формування професійного іміджу педагогічного колективу ЗДО.
11. Імідж як важливий компонент управління закладами дошкільної освіти.
12. Особливості використання іміджових атрибутів у педагогічній діяльності вихователів.
13. Особливості створення корпоративного іміджу педагогічних працівників.
14. Особливості педагогічної діяльності як фактор формування іміджу вихователя ЗДО.
15. Особливості використання педагогічної техніки у створенні позитивного іміджу вихователя ЗДО.
16. Професійно-педагогічна культура колективу як важлива складова іміджу.
17. Особливості формування іміджу керівника ЗДО як важлива умова професійної компетентності.
18. Особливості сучасного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти.
19. Особливості використання освітніх технологій як умова створення сучасного іміджу закладу дошкільної освіти.
20. Професійні функції менеджера дошкільної освіти у створенні іміджу педагогічного колективу.

### *Приблизний перелік питань*

*до форми контролю з навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті»:*

1. Розкрийте роль особистості педагога в професійному іміджі навчального закладу.
2. Охарактеризуйте основні чинники формування іміджу особистості педагога у професійній діяльності.
3. Назвіть та дайте характеристику компоненту, який визначає специфіку професійної діяльності вихователя ЗДО.
4. Розкрийте функції та характеристики іміджу.
5. Дайте характеристику видам іміджу.
6. Визначте інструментарій створення іміджу.
7. Розкрийте етапи створення іміджу навчального закладу.
8. Розкрийте основні поняття педагогічної іміджології.
9. Розкрийте сутність іміджу сучасного педагога.
10. Розкрийте структуру педагогічної іміджології.
11. Розкрийте важливість високого рівня компетентності, професійного мовлення та зовнішнього вигляду у створенні позитивного іміджу педагога.
12. Назвіть та дайте характеристику критеріям вибору моделі поведінки педагога.
13. Назвіть сфери компетенції вихователя закладу дошкільної освіти.
14. Розкрийте функції, які має виконувати сучасний вихователь.
15. Змодельуйте професійний портрет сучасного вихователя ЗДО.
16. Назвіть структурні компоненти педагогічної діяльності вихователя.
17. Розкрийте напрями створення позитивного іміджу ЗДО.
18. Розкрийте значення професійного іміджу вихователя закладу дошкільної освіти.
19. Розкрийте роль професійного іміджу в практиці вихователя ЗДО.
20. Охарактеризуйте педагогічну діяльність як фактор формування іміджу вихователя.

21. Визначте специфіку професійного іміджу.

22. Дайте характеристику основним складовим компетентності у формуванні професійного іміджу педагога.

Після вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж у педагогічній освіті» магістранти повинні:

- мати сформований рівень професійних та іміджевих компетенцій;
- оволодіти основними знаннями про імідж у педагогічній освіті як наукову проблему;
- розуміти роль позитивного іміджу в педагогічному менеджменті як основної передумови кардинальних змін усієї системи освіти;
- набути знань про характеристику різних функцій іміджології;
- розуміти основні елементи структури різних іміджевих технологій;
- знати шляхи оновлення системи дошкільної освіти засобами іміджології;
- набути знань про види та типи різних проєктів;
- набути практичних вмінь використовувати іміджові технології в управлінні педагогічним персоналом;
- уміти практично застосовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) у системі дошкільної освіти.

Окрім того магістранти повинні набути таких іміджевих компонентів сучасного вихователя закладу дошкільної освіти: професійної компетентності; культури мовлення і спілкування; комунікативності; зовнішнього вигляду; самоосвіти педагога; професійно-педагогічного самоменеджменту. Розкриємо їх більш детально.

Професійна компетентність. Здатність фахівця ще на початку своєї професійної діяльності відповідати вимогам суспільства та державного професійного стандарту. Шляхом ефективної професійної діяльності демонструвати особистісні якості, концентруючи для цього відповідні знання, уміння, навички, емоції. Ґрунтуючись на власній внутрішній мотивації, ставленнях, моральних і етичних цінностях та досвіді, усвідомлювати рівень своїх знань та вмінь, акумулювати інші ресурси для їх компенсації.

Культура мовлення і спілкування. Культура мовлення є обов'язковим елементом загальної культури людини, її візитівкою. Це те, від чого залежить її успіх у професійній діяльності. Культура мовлення фахівця – це: 1) ознаки і властивості, сукупність і система яких говорять про комунікативну досконалість; 2) сукупність навичок і знань людини, які забезпечують цілісне і просте застосування мови з метою спілкування; 3) галузь лінгвістичних знань про культуру мовлення як сукупності і системи її комунікативних якостей.

Комунікативність. Комунікативність вихователя формується під впливом професійно-особистісних навичок (сукупності професійних і особистісних якостей, які утворюється внаслідок трансформації професійно важливих знань, вимог і вмінь в особистісні та виявляються у більш ефективній педагогічній діяльності вихователя); активності (участі в громадській, педагогічній, комунікативній діяльності); дисциплінованості (здатності керувати своєю поведінкою і діяльністю відповідно до суспільних вимог); організованості (активній навчальній і комунікативній діяльності, цілеспрямованому, планомірному педагогічному впливові на аудиторію) тощо.

Одяг сучасного педагога. Він може бути яскравим, стильним, елегантним, простим. Тому педагог має звернути особливу увагу на зручність одягу та взуття; доречність, гармонійність, естетичність прикрас, помірність у їх використанні, створюючи власний позитивний візуальний імідж.

Самоосвіта педагога. Це самостійна пізнавальна діяльність педагога, спрямована на оновлення і вдосконалення наявних загальнокультурних та професійних знань з метою досягнення бажаного рівня професійної компетентності. Завдяки самоосвіті вихователь реалізовує власні пізнавальні інтереси, задовольняє пізнавальні потреби, розвиває інтелектуальні здібності. Самоосвітні запити формуються в процесі безпосереднього зіткнення з педагогічними проблемами й поділяються залежно від характеру на освітні (зміст окремих розділів і тем навчальних дисциплін), методичні (щодо методики викладання фахових дисциплін), психолого-педагогічні (щодо психологічних і загально-педагогічних закономірностей і особливостей) та особисті (стосовно

специфічних освітніх інтересів кожного окремого педагога). Важливою є збалансованість професійно-педагогічної самоосвіти за усіма названими напрямками.

Професійно-педагогічний самоменеджмент (самоорганізація, самоуправління). Це специфічна активність педагога, що ґрунтується на технологіях ефективного використання часу та цілеспрямованої регуляції поведінки і дій, спрямованої на організацію власної діяльності в різних сферах життєдіяльності і розвитку. Він виступає важливим механізмом самовдосконалення, який забезпечує ефективну організацію усіх форм і етапів роботи вихователя над собою. Процес самоменеджменту охоплює шість фаз:

- визначення мети – аналіз і формування особистих цілей;
- планування – розробка планів і альтернативних варіантів своєї діяльності;
- прийняття рішень щодо конкретних справ;
- організація та реалізація – розпорядку дня й організація особистого трудового процесу з метою реалізації поставлених завдань;
- контроль – самоконтроль і контроль підсумків (у разі потреби – коригування цілей);
- інформація і комунікації – фаза, властива всім функціям, оскільки і комунікація, і обмін інформацією необхідні під час усіх фаз самоменеджменту.

Серед сучасних форм підвищення професійної компетентності вихователів вирізняються: коучинг, нетворкінг, тайм-менеджмент, кайрос-менеджмент, ігри-симуляції, педагогічний плейбек-театр, педагогічний міст, школа педагогічної майстерності, конкурси педагогічної майстерності.

Отже, магістрант, який показав всебічні, систематичні знання з освітнього компоненту «Професійний імідж у педагогічній освіті», а також уміння вільно виконувати як основні завдання, так і додаткові, що передбачені програмою навчальної дисципліни, виявив творчі здібності у розумінні та застосуванні навчально-програмового матеріалу в педагогічній діяльності, опрацював основну та додаткову літературу та був присутній на всіх лекційних та практичних заняттях, зможе претендувати на високий результат.

### Список використаних джерел:

1. Бобир В. Формування позитивного іміджу сучасного дошкільного навчального закладу. URL: [http://umo.edu.ua/images/content/nashi\\_vydanya/stud\\_almanah](http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah).
2. Болсун С. Професійний імідж керівника навчального закладу. *Управління школою*. 2009. №7–9 (37–38). С. 51–55.
3. Вашак О. Професійний імідж у педагогічній освіті: *Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта*. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2019. 68 с.
4. Вашак О., Мартиросян Л. (2019). Формування професійно-педагогічного іміджу працівників вищої школи. *Педагогічний дискурс*. 2019. № 26. С. 38–43.
5. Гнізділова О., Вашак О. Використання педагогічних технологій у формуванні професійного іміджу майбутніх вихователів. *Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти: зб. наук. праць до ІХ Міжнародної науково-практичної конференції*. Кам'янець-Подільський. 2023. С 52-57.
6. Гнізділова О., Вашак О., Мартиросян Л. Педагогічний менеджмент як важлива складова системи освіти в Україні. *Інноватика у вихованні: зб. наук. пр./упоряд. О. Б. Петренко; ред. кол.: О.Б. Петренко, Н. Б. Грицай, Т. С. Ціпан та ін.* Рівне: РДГУ, 2021. Вип. 14. С. 35-41.
7. Грейліх О. Психологія формування іміджу викладача вищого навчального закладу. *Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького університету*, 2010. Вип. 19. С. 294–299.
8. Доманова О. Іміджеві складові сучасного дошкільного навчального закладу нового типу. URL: [ird.npu.edu.ua/files/domanova](http://ird.npu.edu.ua/files/domanova).
9. Загородня Л. Методика визначення готовності майбутніх вихователів до створення позитивного професійного іміджу. *Наукові записки. Серія Психолого-педагогічні науки*. 2012. № 4. С. 77–82.
10. Загородня Л. Педагогічні умови створення позитивного професійного іміджу вихователя дошкільного навчального закладу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія Педагогічні науки*.

2012. № 20. С. 286–290.

11. Ковальова О. Використання ПР технологій для створення іміджу вчителя. *Проблеми психолого-педагогічного супроводу підготовки фахівців у вищій школі. Збірник наукових праць Всеукраїнського науково-практичного семінару*. 2006. С. 84–86.

12. Кодекс академічної доброчесності Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (Нова редакція), 2022. URL: <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/kodeks>

13. Кравець Р.. Концептуальний простір поняття «професійний імідж» у наукових психолого-педагогічних джерелах. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 65, Т. 2. С. 53–57.

14. Мазоренко М. Психологічна структура іміджу професіонала. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2011. Вип. 9. С. 177–184.

15. Марєєв Д.. Імідж закладу дошкільної освіти: тлумачення і структура. *Управління науковими та освітніми проєктами*. 2022. С. 232–236.

16. Марєєв Д., Марєєва Т. Соціальні мережі як засіб формування позитивного іміджу закладу дошкільної освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*, 2022. 2 (49).

17. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>.

18. Oksana Vashak, Lyudmila Martirosyan, Yuliya Fedorenko. Image as a presentation of a university teacher. *Людиознавчі студії: збір. наук. праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Педагогіка», Human studies. Series of Pedagogy*. 2020. №10/42. 135–143.

19. Пшенична Л. Імідж керівника – важлива складова кар’єри управлінця. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. № 6 (80). С. 233–250.

20. Тимошенко В.. Педагогічний імідж викладача ВНЗ як частина професійної компетенції. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2016. Вип. 2 (71). С. 196–200.

21. Торубара О. Формування педагогічного іміджу викладача спецтехнологій у професійно-технічному навчальному закладі. *Професійне удосконалення вчителя. Серія Педагогіка*. 2017. Вип. 144. С. 406.